

Vejledning til ansøgning om tilladelse (licens) til at drive jernbanevirksomhed

1. Generelle forudsætninger

Ret til at drive jernbanevirksomhed kræver tilladelse udstedt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, jf. § 9, stk. 1 i jernbaneloven jf. lovbekendtgørelse nr. 686 af 27. maj 2015.

Kravet om tilladelse efter lov om jernbane gælder som udgangspunkt for alle jernbanevirksomheder, jf. dog nedenfor under afsnit 4 om veteranbaner.

Skriftlig ansøgning om tilladelse skal indgives til:

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Tlf.: 7221 8800
Fax: 7262 6790

Hjemmeside: www.tbst.dk
e-mail: info@tbst.dk

Ansøgningsskema kan downloades fra hjemmesiden og kan i øvrigt rekvireres hos Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Ansøgningsskemaet kan ikke underskrives elektronisk.

Al journalisering og tekstbehandling i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen foregår elektronisk, og sagsbehandlingen er derfor omfattet af per-sondataloven.

Dine rettigheder efter persondataloven:

- Du har ret til indsigt i de elektroniske oplysninger, der behandles om dig selv.

- Du har ret til at protestere mod, at oplysningerne behandles elektronisk.
- Du har ret til at få oplysninger, der er urigtigt eller vildledende, rettet eller slettet, samt i den forbindelse at forlange, at andre, der har modtaget oplysningerne, orienteres om dette.

2. Betingelser for tilladelse

Tilladelse til at drive jernbanevirksomhed kan meddeles virksomheder, der opfylder en række betingelser, som er fastsat i bekendtgørelse nr. 854 om tilladelse til at drive jernbanevirksomhed af 7. juli 2015, jf. §3.

Disse betingelser har grundlag i direktiv 95/18/EF af 19. juni 1995 om udstedelse af licenser til jernbanevirksomheder (licensdirektivet¹), som er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 534 af 26. juni 1997.

Virksomheder, der driver jernbanevirksomhed, skal have to særskilte tilladelser – den ene til drift af jernbanevirksomhed og den anden i form af et sikkerhedscertifikat.

Betingelserne for opnåelse af tilladelsen fremgår af pkt. 2.1-2.8 nedenfor. Oplysninger om opfyldelse heraf skal gives i forbindelse med udfyldning af ansøgningsskemaets afsnit 2, pkt. 2.1-2.8.

¹ Direktivet er senere ændret ved direktiv 2001/13/EF og direktiv 2004/49/EF.

2.1. Virksomhedens hovedaktivitet

Virksomheden skal drive personbefordring eller godstransport på jernbane som virksomhedens hovedaktivitet.

Virksomheden skal dokumentere, at dens hovedaktivitet er jernbanevirksomhed alene eller kombineret med reparation, udlejning og vedligeholdelse af jernbanemateriel, og at dens hovedvirksomhed og eventuelle hovedkontors hjemsted i retlig henseende er beliggende i Danmark. Virksomheder kan oprette et datterselskab med denne hovedaktivitet og kan derigennem opnå tilladelse, uanset hvor moderselskabets virksomhed i øvrigt foregår.

2.2. Virksomhedens økonomiske grundlag

Virksomheden skal have økonomisk grundlag for at drive virksomheden forretningsmæssigt forsvarligt.

Virksomheden skal dokumentere at have kontanter eller andre værdier for i alt mindst 750.000 kr.

For aktie- og anpartsselskaber er det selskabets **egenkapital**, som fremgår af **årsregnskabet**, og ved nystiftede selskaber den egenkapital, der fremgår af **åbningsbalancen**, der lægges til grund.

Årsregnskabet skal som minimum være underskrevet af dirigenten for generalforsamlingen og forsynet med en erklæring, der er underskrevet af en revisor.

Såfremt et selskab anser egenkapitalen for at være højere end den, der fremgår af det seneste årsregnskab, er der mulighed for at lade en statsautoriseret eller registreret revisor udarbejde en opgørelse og afgive en erklæring om egenkapitalens størrelse.

Såfremt virksomheden ikke har den fornødne egenkapital, kan der i stedet stilles sikkerhed af et forsikringselskab eller pengeinstitut på

vilkår, som nærmere fastsættes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, herunder vedrørende størrelse og indhold af sikkerhedsstillelsen.

Virksomheden skal i øvrigt forelægge en forretningsplan, der som minimum skal indeholde de nedenfor nævnte oplysninger:

- **Årsbudget** som skal indeholde alle de for bedømmelsen nødvendige oplysninger om virksomhedens forventede indtægter og driftsudgifter, herunder udgift til personale, administration, materiel, brændstof, forsikringer, vedligeholdelse, forrentning og afskrivning.
- En udførlig **beskrivelse af de økonomiske bånd** mellem virksomheden og enhver anden erhvervs-mæssig virksomhed, som den ansøgende virksomhed deltager i enten direkte eller gennem beslægtede foretagender.
- For nyopstartede virksomheder en **åbningsbalance**, der skal omfatte det første regnskabsår.

2.3. Konkursforhold

Virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne må ikke være erklæret konkurs.

Virksomheden og direktøren og alle bestyrelsesmedlemmerne, skal gennem dokumentation godtgøre, at de(n) pågældende ikke har været erklæret konkurs eller er under konkursbehandling.

For selve virksomheden kan dette krav opfyldes ved, at direktøren skriftligt erklærer, at virksomheden ikke er konkurs eller under konkursbehandling.

For direktøren og bestyrelsesmedlemmerne kan kravet opfyldes ved, at de omhandlede personer skriftligt erklærer, at vedkommende ikke er konkurs eller under konkursbehandling.

2.4. Gæld til det offentlige

Virksomheden må ikke have forfalden gæld til det offentlige på 50.000 kr. eller derover.

Ansøgningen kan afslås, såfremt virksomheden har restancer til det offentlige, der overstiger 50.000 kr.

Virksomheden giver Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen tilladelse til at indhente de relevante oplysninger hos myndighederne. Tilladelsen gives af den ansvarlige leder (direktør) af virksomheden ved underskrift på ansøgningskemaet.

2.5. Vandel

Virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne må ikke være idømt straf for alvorlige lovovertrædelser, herunder for overtrædelser i erhvervsforhold eller på transportområdet. Virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne må heller ikke være dømt for alvorlige eller gentagne overtrædelser af bestemmelser på det social- og arbejdsretlige område, herunder forpligtelser i henhold til lovgivningen om beskyttelse af arbejdstagere. Endvidere må virksomheden, direktøren og bestyrelsesmedlemmerne ikke være dømt for alvorlige eller gentagne overtrædelser af forpligtelser i henhold til toldlovgivningen, når der er tale om en virksomhed, som ønsker at udføre grænseoverskridende godstransport, der er omfattet af toldprocedurer.

I ansøgningen skal udfyldes, hvorvidt Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen skal indhente straffeattest digitalt eller skriftligt. Såfremt straffeattesten ønskes indhentet skriftlig skal ansøgningen vedlægges en **kopi af sygesikringsbevis, pas, dåbsattest (navnebevis) eller lignende for den ansvarlige leder (direktøren)**, hvorefter Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen indhenter straffeattest m.v. til brug ved bedømmelsen af den pågældende persons vandel. Ønskes straffeattesten indhentet digitalt kræver dette at direktøren har **adgang til NemID, adgang til digital sin postkasse,**

og at vedkommende har accepteret at modtage post fra det offentlige i sin digitale postkasse.

For så vidt angår straf af direktøren for overtrædelse af arbejdsretlige forhold vedrører dette kun forhold, hvor det er direktøren personligt, der har overtrådt reglerne.

For så vidt angår bestyrelsesmedlemmernes vandel, dokumenteres dette ved en skriftlig erklæring fra de pågældende om, at de ikke er idømt straf for nogle af de omhandlede overtrædelser.

2.6. Faglige kvalifikationer

Virksomheden skal i faglig henseende være kvalificeret til at drive jernbanevirksomhed, herunder have etableret et godkendt sikkerhedsledelsessystem.

Virksomheden anses for faglig kompetent, såfremt virksomheden har etableret et godkendt **sikkerhedsledelsessystem**, virksomheden kan sandsynliggøre, at dens ledelse vil kunne drive virksomheden på forsvarlig måde og i overensstemmelse med god skik inden for branchen samt at virksomheden respekterer de bestemmelser om løn- og arbejdsvilkår, der følger af kollektive overenskomster.

Dokumentation for disse forhold skal vedlægges ansøgningen. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen accepterer et sikkerhedsledelsessystem som styrelsen har godkendt i forbindelse med en ansøgning om sikkerhedscertifikat.

Det er et krav i § 58, stk. 1 til drift af jernbanevirksomhed, at der foreligger såvel gyldig licens som gyldigt sikkerhedscertifikat (og ikke kun et godkendt sikkerhedsledelsessystem), jf. jernbanelovens § 58, stk. 1.

2.7. Ansvarsforsikring

Virksomheden skal være i besiddelse af en ansvarsforsikring i overensstemmelse med § 53 i jernbanelov.

Virksomheden skal have en gyldig **ansvarsforsikring** på det tidspunkt, hvor trafikeringen indledes.

Forsikringen skal som minimum omfatte et forsikringsbeløb på 418 mio. kr. pr. 1. januar 2018 (jf. § 3, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1125 af 9. oktober 2017 om regulering af erstatnings- og forsikringsbeløb i henhold til jernbaneloven) for personskade eller tab af forsørger og tingskade. Beløbet opreguleres hvert år pr. 1. januar.

Forsikringen skal være tegnet i et ansvarsforsikrings-selskab, der har Finanstilsynets tilladelse (koncession) til at drive forsikringsvirksomhed.

Et udenlandsk forsikrings-selskab, der har koncession i et andet land inden for Den Europæiske Union eller i et andet land, der efter aftale med EF har gennemført Rådets direktiv 92/49/EØF af 18. juni 1992 (med senere ændringer) om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende direkte forsikringsvirksomhed bortset fra livsforsikring og om ændring af direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje skadeforsikringsdirektiv), og som i Danmark er anmeldt til at tegne ansvarsforsikring for jernbanevirksomheder, kan ligeledes tegne ansvarsforsikring for jernbanevirksomheder i Danmark.

Virksomheden skal dokumentere forsikringsforholdene, herunder størrelsen af en eventuel selvrisiko, ved fremsendelse af **kopi af forsikringspolice** for så vidt angår ansvarsforsikringen.

Som alternativ hertil kan "forsikringsattest for jernbanevirksomheder og jernbaneinfrastrukturforvaltere", som ligger på Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside, benyttes som dokumentation af forsikringsforhold overfor Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

2.8. Trækkraft

Virksomheden skal råde over trækkraft.

Virksomheden skal kunne dokumentere, at den ved ejerskab, gennem leasingarrangement, ved lejemål eller lignende disponerer over trækkraft (lokomotiv, selvkørende togsæt), som er godkendt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen ved udstedelse af **ibrugtagningstilladelse**. Hvis trækkraften kun kan godkendes til anvendelse på en begrænset del af infrastrukturen, kan tilladelsen gøres begrænset til denne. Bevis for rådighed over trækkraft kan bestå i en kontrakt med en indehaver af jernbanemateriel om at stille trækkraft til rådighed for trafik udført som offentlig service. Hvis kontrakt ikke er indgået, kan tilladelsen gives på vilkår om, at det sker.

3. EU-licens udstedt i andre EU-lande

Tilladelser (licenser) udstedt af andre medlemsstater i Den Europæiske Union anerkendes i Danmark.

Jernbanevirksomheder, der udfører **godstransport**, har ifølge artikel 10 i direktiv 91/440/EØF, med senere ændringer, ret til at udføre godstransport i Danmark.

Jernbanevirksomheder, der ønsker at udføre denne type trafik, skal være i besiddelse af dansk sikkerhedscertifikat og gyldig ansvarsforsikring. Jernbanevirksomheder skal derfor dokumentere disse krav ved indsendelse af **EU-licens** (Licens til udførelse af jernbanetransport), **forsikringspolice** der opfylder de danske krav (se pkt. 2.7) eller forsikringsattest, samt jernbanevirksomheden skal have opnået **sikkerhedscertifikat**, del B.

Jernbanevirksomheder med en EU-licens har fra den 1. januar 2010 ret til adgang til infrastrukturen med henblik på at udføre **international personbefordring** i Danmark.

4. Veteranbaner

Ikke-erhvervsmæssig drift af jernbaner, der fortrinsvis gennem en begrænset personbefordring drives for at tilgodese jernbanehistoriske og turistmæssige formål og ikke tilsig-

ter at dække noget egentligt trafikalt behov (veteranbaner), skal opfylde bestemmelserne i lov om jernbane og de krav om forsikringsdækning, som transportministeren måtte fastsætte i henhold til lov om jernbane.

Veteranbanerne skal have en forsikringsdækning på minimum 70 mio. kr. (pr. 1. januar 2018), jf. § 3, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1125 af 9. oktober 2017 om regulering af erstatnings- og forsikringsbeløb i henhold til jernbaneloven

Af bekendtgørelsens § 3, stk. 3 fremgår det, at veteranbaner, som udelukkende udfører trafik på veteransporveje (sporvidde fra 1000 mm til og med 1435 mm) og smalspor (sporvidde fra 500 mm til og med 1000 mm) skal forsikringsbeløbet som minimum udgøre 14 mio. kr.

Ovennævnte beløb reguleres hvert år pr. 1. januar. Transportministeren bekendtgør hvert år, hvilke reguleringer der skal finde sted.

Dokumentation for forsikringsforhold skal indsendes til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

I øvrigt bemærkes, at hvis en veterantogsoperatør ønsker at køre uden for det virkeområde, som veteranbaneloven tager sigte

på, er der tale om jernbanedrift, som vil kræve tilladelse efter lov om jernbane. En tilladelse kan gives på individuelle vilkår, idet det ikke ville være rimeligt at kræve opfyldelse af lovens krav om finansielle forhold m.v. Dog må der stilles de nødvendige sikkerhedskrav til veteranjernbaneklubbens materiel.

5. Gebyr

I medfør af § 12 i bekendtgørelse nr. 854 om tilladelse til at drive jernbanevirksomhed af 27. maj 2015, kan Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen opkræve et gebyr i forbindelse med udstedelse af tilladelse til at drive jernbanevirksomhed.

Gebyret er betaling for de omkostninger, der afholdes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen ved behandlingen af ansøgningerne samt administrationen heraf.

Gebyret er efter regning i medfør af § 2 bekendtgørelse nr. 1498 af 2. december 2016 om Trafik- og Byggestyrelsens og Jernbanenævnets gebyrer og afgifter på jernbaneområdet.